گەر زنجیرەکان بیانتوانیایە قسەیان کردبا.. شیعری : عارف ڤیقار(*).. وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە : عەبدوڵا سەڵمان(مەشخەڵ)

(١)

کۆمەڵگەی نایەکسان

ئەگەر ڕاستەت نەبوو بۆ پێوانەکردنی هەژاری
ئەوا هەژارییت نییە و
کۆمەڵگەیەکی بێ چینایەتیت لە وڵاتدا هەیە

ئەگەر کەسێک نەبوو
جەماوەری بەرین بچەوسێنێتەوە
ئەوا یەکسانی چینایەتیت لە کۆمەڵگەیەکی بێ چینایەتی هەیە

ئەمەش ناهاوسەنگییە و
نایەکسانییە لەنێوان زۆرینە و کەمینە

کەمینەیەک کە لەسەر ئارەقە و ڕەنجی زۆرینە دەوڵەمەند دەبێ
ئەو هەژاربوونەی زۆرینەش
چینەکانن
دەوڵەمەند و هەژار و
کۆمەڵگەی نایەکسانییە.

(٢)

سەرمایەداری و هەژاربوونی زۆرینە

وەکچۆن ژیانکردن پێویستی بە خواردنە
تا بژێت و گەشە بکات
سەرمایەداریش پێویستی بە هەژاربوونی زۆرینەیە
تا بژێت و گەشە بکا

وەکچۆن ماسی پێویستی بە ئاوە
تا بژێت و گەشە بکا
سەرمایەداریش پێویستی بە چەوسانەوەی زۆرینەی کۆمەڵگەیە
تا بژێت و گەشە بکا

کێ پێویستی بە کێیە
دەوڵەمەند پێویستی بە هەژارە
یان هەژار پێویستی بە دەوڵەمەندە؟

گەر دەوڵەمەند، دەوڵەمەند نەبووایە
ئەوا هەژارانیش هەژار نەدەبوون

ئێستا بێژە کێ پێویستی بە کێیە؟
دەوڵەمەند پێویستی بە هەژارە
یان هەژار پێویستی بە دەوڵەمەندە؟

کەمایەتی پێویستی بە زۆرایەتییە
یاخود زۆرایەتی پێویستی بە کەمایەتییە؟

کە زۆربە هەژار نەبوونایە
کەمایەتییش کەمایەتییەکی دەوڵەمەند نەدەبوون

بەوپێەی سادەییەوە هەژاری بە پارەیی نییە
بەڵکو چۆنایەتی ژیانی زۆربەیە
زنجیرەکانی ئابووری سەرمایەداریش
زۆرایەتی کۆیلە بەرهەمدێنێ

(٣)

گەر زنجیرەکان بیانتوانیایە قسەیان کردبا

گەر بیابان بیتوانیایە قسە کردبا،
پێی دەوتیت هەستی چۆن دەبوو
وەختە تینووە و
هەورەکان دەبینێت و داناکەن

گەر هەژاران بیانتوانایە قسەیان کردبا
پێیان دەوتی هەستیان بەچی دەکرد
وەختە شانبەشانی دەوڵەمەندان
لە هەژاریدا و لەیەک شاردا پێکەوە دەژین.

گەر زۆرایەتی کۆمەڵگە بیتوانیایە قسەیان کردبا
زنجیرەکانی هەژاری
پێیان دەوتی هەستیان بەچ دەکرد
کاتێ لەلایەن کەمایەتییەکی
جیاواز و دەوڵەمەند و دەستەبژێر حکومڕانی دەکرێن

گەر زنجیرکراوێک بیانتوانایە قسە کردبا
لێی دەپرسیت، ئاخۆ دەتوانیت دوای مردن
زنجیرەکان لە پێکانی تووند بکرێ.

(٤)

ئازادی

هەزاران هەزار تۆمان چاند
بەڵام گوڵەکان
گوڵی ئازادییان نەگرت

هەزاران هەزار هەنگاومان هەڵهێنا
بەڵام ئازادی نەهاتە ڕێمان

هەزاران کۆت و زنجیرمان پسان
بەڵام هێشتا زیندانین و
خۆ دەبینین
وێڵین بەدوای ئازادیدا

هەزاران هەزار هۆکارمان ڕیز کرد
کەچی ئێستاش ناتوانین
وەڵامی ئەو پرسیارە بدەینەوە
بۆچی ئازاد نین، ئازادی.

(٥)

ڕەنگەکانی شۆڕش

سوور
ڕەنگی خوێنە
ئەو خوێنەی
ک□ □زاندمان ل□ پێناو شۆڕش

سوور ڕەنگی ئاڵایە

ئەو ئاڵایەی
لەژێریدا خۆپیشاندنمان کرد بە شۆڕش

سوور ڕەنگی گوڵی شۆڕشەکانە
لەو تۆیانەی کە لە جەستەی خۆماندا چاند
لە پێناو شۆڕش

سوور ڕەنگی خۆرە
ئەو هەتاوەی لەژێریدا ڕێپێوانمان کرد
لە پێناو شۆڕش.

(٦)
پێی وتم

ئەو شۆڕشگێڕ بوو؛ خۆشی ویستم
سبەینانێک،
بەدەم چرپاندنی ئەم وشانەوە جێی هێشتم
(ڕۆژێک دێت ئازاد دەبین و یەکتر دەبینینەوە
جارێکی تر دەتوانین یەکمان خۆش بوێت
فرمێسکەکان و
پێکنینەکان و
جیهان لە باوەشی یەکتر ببینین
یەکترمان خۆش بوێت و جارێکی تر
بە هەمیشە لەگەڵ یەکتر بژین و لێکجیا نەبینەوە
وەختێک ئازادی جارێکی تر
لەم سەرزەمینە بەرقەرار دەبێت .)
ئەوجا ڕۆیی
نە ئازادی بەرقەرار بوو و
هەرگیز ئەویش نەگەڕایەوە.

(*) عارف ڤیقار کە ماوەی ٣٣ ساڵە نزیک بە هەزار شیعری نووسیوە، دەڵێت: (من شاعیری پاکستانیم . شیعرەکانم ڕەنگدانەوەی واقیعییەتی هەست و سۆزی ئینسان و واقیعییەتی جیهانە بەو جۆری کە دەیبینم، تەنها ڕەنگدانەوە و داڕشتنی شیعرییە بە ئەو نووسینانەی کە ئاوێتەی فەلسەفەن تاکوو کاربکەنە سەر زنجیرەی بیرکردنەوەت و ئینجا بیربکریتەوە کە بۆچی شتەکان بەمجۆرەن و تا سەرەنجام تێش بگەیت بە بەرئەنجامی فەلسەفییانەی خۆت.
من فەیلەسوف نیم، بەڵام شیعرەکانم هەڵگری ڕوئیای واقیعی و هەستیارن. من بەوجۆرەی کە دەبینم و بیردەکەمەوە و ئەم

بیرکردنەوەیەم لە شیعرەکانمدا ڕەنگ دەدەنەوە. شیعرەکانم ئاوێنەی کۆمەڵگە و جیهان وژیان و ئەزموونی شەخسی خۆمن. شیعرەکانم من بۆ ئامۆژگاری و تەمێکردن و ڕاستکردنەوە نین، بەڵکوو ڕەنگدانەوەی بیروباوەڕی ئەو کەسە بیرکەرەوەیەن ک□ □□زانە بەئەقڵ و دڵ و بیروباوەڕێکی ئازادەوە بیر دەکاتەوە و هەست بە ژیان دەکات. تا لەشیعرەکانم جەوهەری ئەوەی کێم و بۆچی و لەبەرچی دەژێم و بۆ بوونم هەیە، نیشان بدەم.

بەنسبەت منەوە من خۆم هیچ نیم، شیعرەکانم شوناسی منن. شیعرە دڵشادەکانم پێکەنینەکانمن و شیعرە دڵتەنگەکانیشم فرمێسکەکانمن. لەهەر شیعرێکمدا گوڵێک لەدایک دەبێت. و پاشان دەمرێ و دوای مردنی هەر گوڵێک، دەبێت تۆو و ئینجا تۆوەکەی دەبێت گوڵی شیعری تازە و نوێ – ڕەنگدانەوەیەکی نوێ کە من کێم – بۆیە شیعر و قەسیدەکانم هەموو شتێکی منن.

شیعری : عارف ڤیقار(*)

١٤ی تشرینی دووەمی ١٩٨٣

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە : عەبدوڵا سڵێمان(مەشخەڵ)

-________

سەرچاوەکان : سایتی گۆڤاری ستراگڵ

Struggle, A Magazine of Prolitarian Revolutionary Literature

/https://www.strugglemagazine.net